

جدول راهنمای معماری اورژانس در بیمارستانهای ۲۰۰ تختخوابی

ردیف	نام فضا	سطح یا ابعاد تقریبی (متر مربع)	مکانیابی و طراحی فضا	نازک کاری کف	نازک کاری دیوارها	سقف	توضیحات
۱	پیش ورودی	۹	در طراحی یک دیوار تمان اورژانس مطلوب ، به طور مشخص بایستی ورودی بیماران سرپائی و بدحال از یکدیگر تفکیک شوند ..	سنگ پلاک چینی به ضخامت ۲/۵ سانتیمتر	سنگ تا زیر سقف	سقف کاذب از جنس صفحات گچی (کناف و یا مشابه)	در اورژانس های کوچکتر ممکن است ، تفکیک ورودی بیماران سرپایی از ورودی آمبولانس به علت محدودیت در فضا و متراژ سخت تر باشد که در اینصورت با تعبیه محل مناسب تریاژ می توان از یک ورودی استفاده نمود.
۲	اتاق پلیس و بی سیم	۳*۳	افسر امنیتی مستقر در اورژانس می بایست محل ثابتی با دید کامل از فضای انتظار و ورودیهای درونی و بیرونی به فضای پذیرش ، تریاژ ، ثبت نام و فضای روان درمانی داشته باشد .	سنگ پلاک چینی به ضخامت ۲/۵ سانتیمتر	قرنیز : سنگ پلاک به ارتفاع ۱۰ سانتیمتر + اندود گچ و خاک و دو گچه پرداختی + رنگ روغنی نیم مات	سقف کاذب از جنس صفحات گچی (کناف و یا مشابه)	
۳	پارک برانکار و صندلی چرخدار	۷.۶۰	در جوار ورودی طراحی می شود.	سرامیک غیر لغزنده	کاشی تا زیر سقف	سقف کاذب از جنس دامپا یا تایل ورق آلومینیومی ۶۰*۶۰	
۴	پذیرش و تشکیل پرونده	۱۵.۱	ارتباط از فضای پذیرش به سایر فضاهای بخش اورژانس وجود دارد : ۱- اورژانس روانی ۲- اورژانس کودکان و مینور ۳- اورژانس ماژور	سنگ پلاک چینی ضخامت ۲/۵ سانتیمتر یا کفپوش وینیل	قرنیز : سنگ پلاک به ارتفاع ۱۰ سانتیمتر مابقی سنگ به ارتفاع ۱۰۰ سانتیمتر + اندود گچ و دو گچه پرداختی + رنگ روغنی مات	سقف کاذب از جنس صفحات گچی (کناف و یا مشابه)	در بخش پذیرش برای تاثیر گذاری مطلوب چگونگی پوشش دیوار و روشنایی اهمیت خاصی دارد .
۵	فضای انتظار همراهان	۲۸.۸	فضای انتظار در بخش اورژانس بایستی به بیمارستان و بخش بیماران سرپایی آن دسترسی مستقیم داشته باشد .	سنگ پلاک چینی ضخامت ۲/۵ سانتیمتر یا کفپوش وینیل	قرنیز : سنگ پلاک به ارتفاع ۱۰ سانتی متر مابقی سنگ به ارتفاع ۱۰۰ سانتیمتر + اندود گچ و خاک و دو گچه پرداختی + رنگ روغنی مات	سقف کاذب از جنس صفحات گچی (کناف و یا مشابه)	
۶	اتاق پزشک (معاینه و ویزیت بیمار سرپایی)	۱۰.۸۰	این فضا بایستی در جایی قرار گیرد که به طور مستقیم از فضای پذیرش و انتظار و از فضای مراقبت های ویژه قابل دسترسی باشد	سنگ پلاک چینی ضخامت ۲/۵ سانتیمتر یا کفپوش وینیل	قرنیز : سنگ پلاک به ارتفاع ۱۰ سانتیمتر + اندود گچ و خاک و دو گچه پرداختی + رنگ روغنی مات	سقف کاذب از جنس پانل های آنتی باکتریال هایژن	

۷	باجه صندوق	۹				
۸	سرویس بهداشتی عمومی	۱.۸*۱.۸	درکنار فضای انتظار قرار گیرد .	سرامیک غیرلغزنده	کاشی تا زیر سقف	سقف کاذب از جنس دامپا یا تایل ورق آلومینیومی ۶۰*۶۰
۹	تریاز	۹	تریاز باید دارای دید مستقیم از جانب درب ورودی بیماران سرپائی باشد . پرستار تریاز بایستی به شکل واضحی به ورودیها و کل قسمت پذیرش دید داشته باشد .	سنگ پلاک چینی به ضخامت ۲/۵ سانتیمتر	قرنیز : سنگ پلاک به ارتفاع ۱۰ سانتیمتر + اندود گچ و دو گچه پرداختی + رنگ روغنی نیم مات	بیماران سرپایی و غیر بدحال در لحظه ورود به بخش اورژانس با پرستار تریاز صحبت کوتاهی انجام می دهند و این پرستار با پرسشهایی که از بیمار می کند او را به جایی که باید برود هدایت می کند.
۱۰	اتاق احیاء	۷.۲۰*۴.۲۰	بهتر است این اتاق درقسمت جلوی بخش اورژانس قرار گیرد تا بیماری که نیاز به احیا دارد به سرعت به این اتاق منتقل شود .	سنگ پلاک چینی بضخامت ۲/۵ سانتیمتر یا کفپوش وینیل	کاشی سبز یا آبی تا زیر سقف	سقف کاذب از جنس پانل های آنتی باکتریال هایژن
۱۱	اتاق شکسته بندی	۱۵.۱	این اتاق در زون بحرانی قرار می گیرد .	سنگ پلاک چینی بضخامت ۲/۵ سانتیمتر یا کفپوش وینیل	کاشی سبز یا آبی (تا زیر سقف)	رنگ روغنی نیم مات ارتفاع سقف : ۲۷۰ سانتیمتر
۱۲	انبار گچ	۱.۸۰*۱.۸۰	این اتاق در مجاورت اتاق شکسته بندی است.	سنگ پلاک چینی بضخامت ۲/۵ سانتیمتر یا کفپوش وینیل	کاشی سبز یا آبی (تا زیر سقف)	سقف کاذب از جنس صفحات گچی (کناف یا مشابه)
۱۳	جراحی سر پایی	۲۵.۹	این اتاق در زون بحرانی قرار می گیرد .	موزائیک و کفپوش کانداکتیو آنتی استاتیک	کاشی سبز یا آبی (تا زیر سقف)	سقف کاذب از جنس رایبیتس و اندود گچ و خاک و گچ
۱۴	استریل فوری و انبار استریل	۵.۸۰	این اتاق در زون بحرانی قرار می گیرد .	کفپوش	کاشی سبز یا آبی (تا زیر سقف)	سقف کاذب از جنس نوع رایبیتس و اندود گچ و خاک و گچ
۱۵	اسکراب و گان جهت جراحی	۵.۴	این فضا پنجره مشاهده به سمت اتاق عمل داشته باشد . درارتباطی بین این اتاق و اتاق عمل پروانه ای(بادبزی) است .	سنگ پلاک چینی به ضخامت ۲/۵ سانتیمتر یا کفپوش وینیل	کاشی سبز یا آبی (تا زیر سقف)	سقف کاذب از جنس پانل های آنتی باکتریال هایژن
۱۶	کابین های تحت نظر (مردان)	۷.۲۰	در سالن درمان مینور و ماژور دستشویی در نظر گرفته شود این کابین ها در زون درمان قرار می گیرد .	سنگ پلاک چینی به ضخامت ۲/۵ سانتیمتر یا کفپوش وینیل	قرنیز : سنگ پلاک به ارتفاع ۱۰ سانتیمتر + سنگ به ارتفاع ۱۰۰ سانتیمتر از بالای ازاره +اندود گچ و خاک و دو گچه پرداختی + رنگ روغنی مات	سقف کاذب از جنس پانل های آنتی باکتریال هایژن

۱۷	کابین های تحت نظر (زنان و کودکان)	۷.۲۰	این کابین ها در زون درمان قرار می گیرد .	سنگ پلاک چینی به ضخامت ۲/۵ سانتیمتر یا کفپوش وینیل	قرنیز : سنگ پلاک به ارتفاع ۱۰ سانتیمتر + سنگ به ارتفاع ۱۰۰ سانتیمتر از بالای ازاره + اندود گچ و خاک و دو گچه پرداختی + رنگ روغنی مات	سقف کاذب از جنس پانل های آنتی باکتریال هایژن
۱۸	اتاق ایزوله دارای پیش ورودی	۱۴.۴	این فضا در زون درمان قرار می گیرد .	سنگ پلاک چینی به ضخامت ۲/۵ سانتیمتر یا کفپوش وینیل	کاشی تا زیر سقف	سقف کاذب از جنس پانل های آنتی باکتریال هایژن
۱۹	اتاق عایق صدا	۱۴.۴	این فضا در زون درمان قرار می گیرد	سنگ پلاک چینی به ضخامت ۲/۵ سانتیمتر یا کفپوش وینیل	قرنیز : سنگ پلاک به ارتفاع ۱۰ سانتیمتر + سنگ به ارتفاع ۱۰۰ سانتیمتر از بالای ازاره + اندود گچ و خاک و دو گچه پرداختی + رنگ روغنی مات	سقف کاذب از جنس پانل های آنتی باکتریال هایژن
۲۰	اتاق مسمومیت با سرویس بهداشتی و دوش	۱۴.۴	این فضا در زون درمان قرار می گیرد .	سنگ پلاک چینی به ضخامت ۲/۵ سانتیمتر یا کفپوش وینیل	کاشی تا زیر سقف	سقف کاذب از جنس پانل های آنتی باکتریال هایژن
۲۰	ایستگاه پرستاری	۹	ایستگاه پرستاری بایستی دید به ورودیها ، فضای انتظار و تمامی اتاقهای بیماران روانی داشته و دارای شیشه ای با دید یکطرفه به سمت اتاق حراست باشد .	سنگ پلاک چینی به ضخامت ۲/۵ سانتیمتر یا کفپوش وینیل	قرنیز : سنگ پلاک به ارتفاع ۱۰ سانتیمتر مابقی دیوار سنگ به ارتفاع ۱۰۰ سانتی متر + اندود گچ و دو گچ پرداختی + رنگ روغنی نیم مات	سقف کاذب از جنس صفحات گچی (کناف و یا مشابه)
۲۱	اتاق کار پرستاری (تریتمنت)	۱۳	در مجاورت ایستگاه پرستاری طراحی شود .	سرامیک غیر لغزنده	قرنیز : سنگ پلاک به ارتفاع ۱۰ سانتی متر مابقی دیوار سنگ به ارتفاع ۱۰۰ سانتی متر + اندود گچ و دو گچ پرداختی + رنگ روغنی نیم مات	سقف کاذب از جنس صفحات گچی (کناف و یا مشابه)
۲۲	اتاق کثیف	۷.۲	این اتاق در زون پشتیبانی قرار می گیرد .	سرامیک غیر لغزنده	کاشی تا زیر سقف	سقف کاذب دامپا یا تایل ورق آلومینیومی

۲ ۳	اتاق نظافت	۲.۲	این اتاق در زون پشتیبانی قرار می گیرد .	سرامیک غیر لغزنده.	کاشی تا زیر سقف	سقف کاذب دامپا یا تایل ورق آلومینیومی
۲۴	اتاق پزشک کشیک با سرویس	۱۰.۸		سنگ پلاک چینی به ضخامت ۲/۵ سانتیمتر یا کفپوش وینیل	قرنیز : سنگ پلاک به ارتفاع ۱۰ سانتیمتر مابقی اندود گچ و دو گچه پرداختی + رنگ روغنی مات	سقف کاذب از جنس صفحات گچی (کناف و یا مشابه)
۲ ۵	اتاق استراحت پرسنل	۳*۳		سنگ پلاک چینی به ضخامت ۲/۵ سانتیمتر یا کفپوش وینیل	قرنیز : سنگ پلاک به ارتفاع ۱۰ سانتیمتر مابقی اندود گچ و دو گچه پرداختی + رنگ روغنی مات	سقف کاذب از جنس صفحات گچی (کناف و یا مشابه)
۲۶	فضای تجهیزات و رادیولوژی سیار	۳*۳	این فضا در داخل فضاهای درمانی ماژور و مینور به منظور سرویس دهی به تمامی این فضاها در نظر گرفته می شود . این فضا درون بخش و تحت نظارت پرستاران است .	سنگ پلاک چینی به ضخامت ۲/۵ سانتیمتر یا کفپوش وینیل	قرنیز : سنگ پلاک به ارتفاع ۱۰ سانتیمتر مابقی اندود گچ و دو گچه پرداختی + رنگ روغنی مات	سقف کاذب از جنس صفحات گچی (کناف و یا مشابه)
۲ ۷	انبار اقلام مصرفی (تمیز)	۴.۳		سرامیک غیر لغزنده	قرنیز : سنگ پلاک به ارتفاع ۱۰ سانتیمتر مابقی اندود گچ و دو گچه پرداختی + رنگ روغنی مات	سقف کاذب دامپا یا تایل ورق آلومینیومی ۶۰*۶۰
۲ ۸	انبار وسایل	۱۰.۸۰	این فضا به عنوان انبار بخش برای قراردادن تجهیزات پشتیبانی دستگاههایی که نیاز به تعمیرات دارند در نظر گرفته شده است .	سنگ پلاک چینی به ضخامت ۲/۵ سانتیمتر	قرنیز : سنگ پلاک به ارتفاع ۱۰ سانتیمتر مابقی اندود گچ و دو گچه پرداختی + رنگ روغنی مات	سقف کاذب دامپا یا تایل ورق آلومینیومی ۶۰*۶۰
۲۹	آبدار خانه	۲.۲		سرامیک غیرلغزنده	کاشی تا زیر سقف	سقف کاذب از جنس دامپا یا تایل ورق آلومینیومی ۶۰*۶۰
۳۰	اتاق رئیس بخش	۴.۲۰*۳		سنگ پلاک چینی به ضخامت ۲/۵ سانتیمتر یا کفپوش وینیل	قرنیز : سنگ پلاک به ارتفاع ۱۰ سانتی متر مابقی دیوار از اندود گچ و دو گچه پرداختی + رنگ روغنی نیم مات	سقف کاذب از جنس صفحات گچی (کناف و یا مشابه)
۳۱	اتاق کمیسیون پزشکی	۲۸.۸		سنگ پلاک چینی به ضخامت ۲/۵ سانتیمتر یا کفپوش وینیل	قرنیز : سنگ پلاک به ارتفاع ۱۰ سانتی متر مابقی دیوار از اندود گچ و دو گچه پرداختی + رنگ روغنی نیم مات	سقف کاذب از جنس صفحات گچی (کناف و یا مشابه)
			این اتاق جهت استفاده دانشجویان پیش بینی گردد.			

۳ ۲	آزمایشگاه کوچک	۴.۲۰*۳	این فضا جهت انجام آزمایشات ساده در نظر گرفته شده است .	سرامیک ضد اسید	کاشی ضد اسید	سقف کاذب از جنس پانل های آنتی باکتریال هایژن
۳ ۳	سرویس بهداشتی معلولین	۳*۲.۴۰		سرامیک غیرلغزنده	کاشی تا زیر سقف	سقف کاذب از جنس دامپا یا تایل ورق آلومینیومی ۶۰*۶۰
۳ ۴	رختکن و سرویس پرسنل	۷.۲	رختکن جهت زنان مردان و مردان پیش بینی گردد.	سرامیک غیرلغزنده	کاشی تا زیر سقف	سقف کاذب از جنس دامپا یا تایل ورق آلومینیومی ۶۰*۶۰
۳ ۵	پارک آمبولانس (شامل فضای تخلیه بیمار و قرارگیری آمبولانس)	۹.۶۰*۳.۶۰ تخلیه بیمار : ۳.۶۰*۳.۶۰ استقرار آمبولانس: ۶*۳.۶۰	لازم است که ورودی آمبولانس از بیرون کاملاً در معرض دید و به شکل واضحی نشانه گذاری شود .	کف بتنی (بتن درجا)	قرنیز : سنگ پلاک دو تیشه به ارتفاع ۵۰ سانتیمتر، مابقی سنگ تا زیر سقف	اندود ماسه و سیمان

توضیحات کلی :

به علت مراجعه بیماران بد حال به اورژانس و همچنین نیاز بسیاری از بیماران به امدادهای سریع بهترین محل قرارگیری اورژانس در طبقه همکف می باشد ضمن آنکه لازمست در ورودی اورژانس از در ورودی اصلی بیمارستان جدا باشد.

به طور کلی اورژانس بایستی بخشی از بیمارستان و دارای موقعیت مکانی مناسب ، برخوردار از معابر بزرگ بوده که دسترسی آسان بیماران را به این بخش مهیا سازد و به پیرامون خود دید داشته باشد . از آنجائیکه درب اورژانس ، اصلی ترین ورودی بیمار به بیمارستان و عمومی ترین ورودی بیماران و خانواده آنهاست ، مکان آن در بیمارستان به واسطه ارتباط آن با سایر بخشها اهمیت می یابد . ارتباط دپارتمان اورژانس با سایر بخشهای بیمارستان از مهمترین نکات می باشد . دستیابی آسان خدمات به تصویر برداری ، مجموعه مراقبت های ویژه،آزمایشگاه و سوئیت جراحی ضروری است .

در بخش اورژانس ملاحظات خاصی در مکان یابی فضاهایی نظیر اتاق اسناد پزشکی ، داروخانه و انبار مرکزی تجهیزات بیمارستان (جهت اطمینان از دسترسی آنان به تجهیزات ضروری) می بایست در نظر گرفته شود .

عمده تحولات فضای فیزیکی اورژانس های نوین عبارتست از :

۱- تعبیه دو ورودی (آمبولانس و سرپائی) –مسیر گردش بیماران بد حال و محل نگهداری آنان بایستی از بیماران سر پائی و با حال بهتر مجزا باشد.

۲- طراحی فضاها به شکلی باشد که بیمار حتی الامکان ثابت نگه داشته شود .

۳- جدا کردن بیماران سرپائی (مینور) از بیماران بدحال (ماژور)

۴- تبعیت از الگوی سالنی (معمولاً سالن مینور و ماژور)

۵- امکان جای دادن فوری تخت های اضافی (تا ۲ برابر ظرفیت ماژور) در حوادث غیر مترقبه و تصادف های دسته جمعی

۶- اورژانس همواره در طبقه همکف قرار می گیرد .

۷- لازم است که بخش اورژانس و تشخیصی در یک طبقه باشند .

۸- بهتراست اورژانس و مراقبت های ویژه در یک طبقه باشند .

۹- لازم است بین اورژانس و جراحی ارتباط (عمودی یا افقی) آسانی بر قرار باشد .

۶ بخش اصلی هر اورژانس (از دیدگاه فضای فیزیکی) :

۱- زون پذیرش (شامل پذیرش ، ترخیص ، تریاژ ، اداری ، داروخانه)

۲- زون بحرانی (شامل احیا، جراحی)

۳- زون درمان (شامل درمان مینور ، ماژور ، خاص ، اطفال)

۴- زون تشخیصی (شامل رادیولوژی ، آزمایشگاه)

۵- زون پشتیبانی (رختکن ها ، آبدارخانه ، سرویس بهداشتی ، پشتیبانی)

۶- زون آموزشی (کلاس ، سایت کامپیوتر ، کنفرانس ، کتابخانه)

در فضاهایی که پرسنل اورژانس به طور مداوم در آن مشغول بکار هستند و یا بیماران مدت زمان طولانی تری را در آن می گذرانند برای تقویت روحیه و تنوع فضاهایی از منظره محیط استفاده می شود .

عرض راهروها بایستی مناسب باشد بطوریکه حد اقل ۲ تخت استاندارد بیمار از کنار هم عبور کرده ضمناً فضای کافی برای چرخش و نیز عبور از درها در نظر گرفته شود.

منابع و ماخذ:

– راهنما و مبانی برنامه ریزی معماری بیمارستانهای ۲۰۰ تختخوابی عمومی – آموزشی

– مطالعات مهندسین مشاور ماهر و همکاران

– طرح ساماندهی مراکز اورژانس کشور (مهندسین مشاور ماهر و همکاران)